Codul european împotriva cancerului – ediția a 5-a

14 moduri în care puteți contribui la prevenirea cancerului

Fișă informativă

Recomandarea nr. 9 adresată persoanelor cu privire la factorii cancerigeni de la locul de muncă

Informați-vă cu privire la factorii cancerigeni de la locul de muncă și solicitați angajatorului să vă protejeze împotriva acestora. Urmați întotdeauna instrucțiunile în materie de sănătate și securitate la locul de muncă.

Rezumatul aspectelor esențiale

- Expunerea la factori cancerigeni (care cauzează cancer) profesionali contribuie la o mare parte a deceselor din cauze profesionale din Uniunea Europeană (UE).
- Cei mai importanți 10 agenți cancerigeni profesionali contribuie la aproximativ 85 % din totalul deceselor din cauze profesionale.
- Respectarea ierarhiei de control pentru eliminarea agenților periculoși și îmbunătățirea condițiilor de muncă sunt cele mai eficace modalități de reducere a riscului de cancer profesional.
- Solicitați angajatorului să vă protejeze pe dumneavoastră și pe colegii dumneavoastră împotriva factorilor cancerigeni.
- Lucrătorii trebuie să urmeze instrucțiunile de sănătate și securitate la locul de muncă pentru a-și reduce expunerea la agenții cancerigeni de la locul de muncă și riscul de cancer profesional.

Expunerile profesionale și cancerul

Expunerea la factorii cancerigeni de la locul de muncă este o preocupare considerabilă pentru sănătatea publică în UE. Cu toate acestea, lipsesc informații exacte cu privire la prevalența acestor factori cancerigeni.

În 2023, Agenția Europeană pentru Securitate și Sănătate în Muncă (EU-OSHA) a raportat că, în șase state membre ale UE (Finlanda, Franța, Germania, Ungaria, Irlanda și Spania), cei mai prevalenți agenți cancerigeni au fost radiațiile ultraviolete solare (UV), gazele de evacuare provenite de la motoarele diesel, benzenul, silicea cristalină respirabilă, formaldehida, cromul hexavalent și compușii anorganici ai acestuia, precum și praful de lemn. Acest studiu a constatat că, în săptămâna de lucru precedentă, 47 % dintre lucrători au fost expuși profesional la cel puțin unul dintre cei 24 de factori de risc de cancer incluși în anchetă.

Expunerile la agenți cancerigeni la locul de muncă sunt prevalente în cazul proceselor și sunt adesea generate de acestea, de exemplu, în cazul emisiilor provenite de la motoarele diesel și al fumului de sudură. Lucrătorii sunt adesea expuși la mai mulți agenți cancerigeni. De exemplu, expunerile la radiațiile solare UV, silicea cristalină și fumul de sudură sunt larg răspândite în diferite sectoare din întreaga UE.

Cancerul pulmonar este cea mai mare preocupare, deoarece, la locul de muncă, sunt prezenți numeroși agenți cancerigeni pulmonari (de exemplu, azbestul, silicea cristalină, fumul de sudură, arsenul, cromul hexavalent, nichelul, cadmiul, beriliul, fumul de tutun secundar, radonul, gazele de evacuare provenite de la motoarele diesel și hidrocarburile aromatice policiclice).

Angajatorii ar trebui să fie conștienți de existența agenților cancerigeni și de circumstanțele de la locul de muncă și să pună în aplicare măsuri de control prin respectarea ierarhiei de control. Această strategie impune luarea în considerare a eliminării și a înlocuirii agenților periculoși înainte de realizarea controalelor tehnice și administrative. Echipamentele individuale de protecție ar trebui utilizate numai în ultimă instanță.

Acțiuni pentru a vă reduce riscul de cancer

Solicitați-i angajatorului să vă protejeze împotriva factorilor cancerigeni de la locul de muncă. Informați-vă cu privire la riscul expunerii la agenți fizici și chimici care sporesc riscul de cancer și de apariție a altor probleme de sănătate. Angajatorul dumneavoastră este responsabil pentru controlul acestor agenți și al riscurilor aferente. Lucrătorii ar trebui să solicite angajatorilor lor să prevină sau să reducă riscul expunerii la agenți cancerigeni la locul de muncă prin aplicarea ierarhiei de control.

Urmați întotdeauna instrucțiunile eficace de sănătate și securitate la locul de muncă pentru a vă reduce expunerea la agenți cancerigeni profesionali și riscul de cancer profesional.

Pentru angajatori: puneți în aplicare ierarhia de control la locul de muncă. Cea mai eficace măsură de control este eliminarea, și anume îndepărtarea pericolului de la locul de muncă (de exemplu, neutilizarea azbestului), urmată de înlocuirea unui agent chimic cancerigen cu un agent chimic mai puțin periculos. Printre exemplele de controale tehnice se numără măsuri precum delimitarea sursei, utilizarea extracției aerului în apropierea sursei, utilizarea barierelor și creșterea distanței dintre lucrător și sursă. Controalele administrative pot include reducerea timpului de expunere a lucrătorilor și îmbunătățirea programului de lucru în schimburi. Aceste tipuri de controale sunt mai puțin eficace decât eliminarea și substituirea, deoarece, în general, necesită o întreținere atentă și un buget suficient pentru a le menține eficacitatea. Echipamentele individuale de protecție ar trebui utilizate numai în ultimă instanță, fiind necesare dotarea adecvată a lucrătorului, formarea și instruirea, precum și cooperarea lucrătorilor. Pentru mulți agenți cancerigeni profesionali nu există limite de expunere sigure recunoscute; prin urmare, expunerea ar trebui redusă cât mai mult posibil.

...

International Agency for Research on Cancer
World Health Organization

Consultați **fișele informative privind fumatul pasiv**, **expunerea la soare și la radiațiile ultraviolete (UV)** și **gazul radon din locuințe** pentru a afla mai multe informații în această privință.

Ar trebui instituite evaluări solide ale riscurilor și măsuri de supraveghere a stării de sănătate.

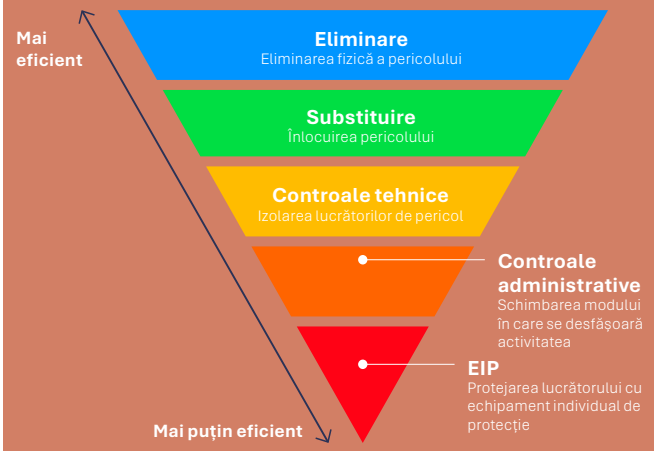

Figura 1. Ierarhia măsurilor de control. *Ierarhia măsurilor de control ar trebui urmată de sus în jos.Adaptare după dizain/AdobeStock.com*

Pentru serviciile de medicină a muncii (de exemplu, specialiștii în igiena la locul de muncă, medicii de medicina muncii): sprijiniți angajatorii și lucrătorii în prevenirea cancerului profesional. Serviciile de medicină a muncii ar trebui să fie implicate în elaborarea, punerea în aplicare și testarea tuturor măsurilor de control, inclusiv în testarea adecvării dispozitivelor individuale de protecție, pentru a se asigura că lucrătorii au selectat aparate de protecție respiratorie de dimensiunea corectă și că etanșarea la nivelul feței este adecvată pentru a oferi protecția preconizată. Acest aspect poate crește sarcina fizică a lucrătorilor și, prin urmare, utilizarea unor astfel de dispozitive ar trebui să fie o soluție de ultimă instanță.

Beneficii conexe pentru prevenirea bolilor netransmisibile (BNT) cu factori de risc similari și oportunități de promovare a sănătății

Mulți agenți cancerigeni de la locul de muncă sunt factori care contribuie, în plus, la apariția altor BNT. De exemplu, expunerea la unii agenți cancerigeni pulmonari (de exemplu, silicea cristalină și fumul de sudură) poate cauza și alte boli respiratorii, cum ar fi fibroza plămânilor sau bronhopneumopatia cronică obstructivă, și poate crește riscul de afecțiuni cardiovasculare.

Efectele pe termen scurt ale expunerii la unii agenți cancerigeni de la locul de muncă pot include diverse afecțiuni dermatologice, cum ar fi iritația cutanată, reacțiile alergice sau dermatita. Evitarea expunerilor periculoase și punerea în aplicare a unor practici sigure la locul de muncă vor reduce riscul de vătămare, accidente și afecțiuni musculo-scheletice.

Aflați mai multe despre diferiți factori cancerigeni de la locul de muncă

Industrie	Agenți	Localizarea sau tipul tumorilor
Agricultură, silvicultură și pescuit	Radiații solare UV, silice cristalină respirabilă, fum de sudură, gaze de evacuare provenite de la motoarele diesel, aflatoxine, lindan	Cancer pulmonar, cancer de piele, cancer hepatic, limfom non-Hodgkin
Industria extractivă și exploatarea în cariere	Azbest, silice cristalină respirabilă, fum de sudură, arsenic, crom hexavalent, nichel, cadmiu, beriliu, fum de tutun secundar, radon, gaze de evacuare provenite de la motoarele diesel, hidrocarburi aromatice policiclice, benzen, radiații solare UV	Cancer pulmonar, mezoteliom, leucemie mieloidă acută
Industria prelucrătoare	Azbest, silice cristalină respirabilă, fum de sudură, arsenic, crom hexavalent, nichel, cadmiu, beriliu, fum de tutun secundar, radon, gaze de evacuare provenite de la motoarele diesel, gudron, hidrocarburi aromatice policiclice, praf de lemn, praf de piele, bifenili policloruraţi, benzen, formaldehidă, radiații ionizante, 1-3 butadienă, amine aromatice, tricloretilenă, *orto*-toluidină, clorură de vinil, acizi anorganici puternici, radiații UV	Cancer pulmonar, mezoteliom, cancer nazal, cancer de piele, leucemie mieloidă acută, cancer de vezică urinară, cancer hepatic, cancer renal, cancer laringian
Furnizarea energiei electrice, a gazelor naturale, a aburului și a aerului condiționat	Azbest, silice cristalină respirabilă, bifenili policloruraţi, hidrocarburi aromatice policiclice	Cancer pulmonar, mezoteliom, cancer de vezică urinară, cancer hepatic
Furnizarea apei, lucrări de canalizare, activități de gestionare a deșeurilor și de remediere	Azbest, silice cristalină respirabilă, radiații solare UV, gaze de evacuare provenite de la motoarele diesel	Cancer pulmonar, mezoteliom, cancer de piele
Construcții	Radiații solare UV, azbest, silice cristalină respirabilă, fum de sudură, arsen, crom hexavalent, nichel, cadmiu, beriliu, fum de tutun secundar, radon, gaze de evacuare provenite de la motoarele diesel, gudron, hidrocarburi aromatice policiclice, radiații UV	Cancer pulmonar, cancer nazal, cancerul de vezică urinară, cancer de piele
Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și a motocicletelor	Benzen, tricloretilenă, gaze de evacuare provenite de la motoarele diesel, hidrocarburi aromatice policiclice	Leucemie mieloidă acută, cancer renal, cancer pulmonar
Transport și depozitare	Azbest, silice cristalină respirabilă, fum de sudură, arsen, crom hexavalent, nichel, cadmiu, beriliu, fum de tutun din mediul ambiant, radon, gaze de evacuare provenite de la motoarele diesel, hidrocarburi aromatice policiclice	Cancer pulmonar
Servicii de cazare și alimentație publică (industria ospitalității)	Fum de tutun secundar	Cancer pulmonar
Administrație publică și apărare; asigurări sociale obligatorii	Hidrocarburi aromatice policiclice, azbest, gaze de evacuare provenite de la motoarele diesel, radiații solare UV	Mezoteliom, cancer de vezică urinară, cancer pulmonar, cancer de piele
Activități privind sănătatea umană și asistența socială	Agenți antineoplazici, radiații ionizante, fum de tutun secundar, formaldehidă, oxid de etilenă	Leucemie mieloidă acută, leucemie mieloidă acută și cronică, cancer uterin, cancer pulmonar, cancer de sân
Alte servicii (reparații, curățare chimică, servicii de coafură)	Etanol, tricloretilenă, radiații UV	Cancer renal, cancer de piele

Aflați mai multe despre politicile care contribuie la eliminarea sau reducerea expunerii la agenții cancerigeni profesionali

Agențiile guvernamentale (de exemplu, inspectoratele de muncă), factorii de decizie politică și sindicatele ar trebui să contribuie la punerea în aplicare a reglementărilor și politicilor existente (de exemplu, Directiva privind agenții cancerigeni și mutageni și acordurile de dialog social). Ar trebui să fie disponibile fonduri pentru a sprijini evaluarea și gestionarea riscurilor în întreprinderile mici și mijlocii și pentru persoanele care desfășoară activități independente, precum și pentru a iniția și a evalua intervențiile la locul de muncă la nivelul industriei, la nivel național și la nivelul UE.

Referințe

Cherrie et al. (2024). Ann Work Expo Health. 68(7): 673-677. PMID 38768378

EU-OSHA (2023). „Occupational cancer risk factors in Europe – first findings of the Workers' Exposure Survey" (Factorii de risc de cancer profesional în Europa – primele constatări ale anchetei privind expunerea lucrătorilor). Disponibilitate la adresa: https://osha.europa.eu/en/publications/occupational-cancer-risk-factors-europe-first-findings-workers-exposure-survey

Grupul de cercetători colaboratori care a realizat analiza privind agenții cancerigeni profesionali din cadrul studiului din 2016 privind povara globală a bolilor. (2016). Occup Environ Med. 77(3):151-159. PMID: 32054819

Agenția Internațională pentru Cercetare în Domeniul Cancerului. (2012). „Chemical agents and related occupations" (Agenți chimici și ocupații conexe). IARC Monographs (Monografiile IARC), volumul 100F

Agenția Internațională pentru Cercetare în Domeniul Cancerului. (2012). „Monographs on the Evaluation of Carcinogenic Risks to Humans" (Monografii privind evaluarea riscurilor carcinogene pentru oameni), volumul 100D

Olsson & Kromhout. (2021). Mol Oncol. 15(3):753-763. PMID: 33544948

Takala et al. (2014). J Occup Environ Hyg. 11(5) 326-337. PMID: 24219404

Această fișă informativă a fost elaborată de Grupul de lucru nr. 2 privind factorii determinanți legați de mediu și profesionali, cu sprijinul Grupului de lucru nr. 5 privind comunicarea și educația pentru sănătate și al secretariatului proiectului privind Codul european împotriva cancerului – ediția a 5-a.

Octombrie 2025

Lucrarea intitulată *European Code Against Cancer, 5th edition: 14 ways you can help prevent cancer* a fost publicată în 2025 de Agenția Internațională pentru Cercetare în Domeniul Cancerului (IARC), care păstrează drepturile de autor asupra lucrării originale în limba engleză (Understand ECAC5 | Fact Sheets and Policy Briefs). Autorizația de a traduce o ediție în limba română a fost acordată Uniunii Europene de către titularul drepturilor de autor, care este singurul responsabil pentru traducere.

© Uniunea Europeană, 2026

Pentru orice utilizare sau reproducere a unor elemente care nu sunt proprietatea Uniunii Europene, poate fi necesară solicitarea permisiunii direct de la titularii drepturilor respective.

PDF ISBN 978-92-68-35953-2 doi:10.2875/9375207 EW-01-25-135-RO-N